

2006-01-24

FÖRENINGEN ARKIVVERKSAMMA I LANDSTING OCH KOMMUN

c/o Eva Karlsson
Alingsås kommun
Kommunarkivet
441 81 Alingsås

Riksarkivet
Box 12541
102 29 Stockholm

Yttrande över råd om bevarande och gallring av handlingar inom den kommunala socialtjänsten mm

Inledning

Dessa gallringsråd är ett mycket bra hjälpmedel i arkivverksamheten och FALK är tacksam för att de ges ut i en tilltalande form. Förslaget till råd är välskrivet och till synes heltäckande och väl genomtänkt. Den förändring av rådets disposition som skett tycker vi är positiv. Att detta innebär att vissa saker nämns på flera ställen har ingen betydelse, det är viktigare att varje verksamhet får en helhetsbild.

FALK avstår från att yttra sig om detaljer utan inriktar sig på frågan om etisk gallring och räkenskapsmaterial i socialakter.

Etisk gallring

FALK konstaterar att den i vårt tycke olyckliga etiska gallringen har spridit sig. Den här gången är det LSS-akterna som ska utsättas för detta förfarande. Det är viktigt att bevara dokumentation kring enskilda individer. Särskilt viktigt är det då ingripanden och åtgärder från kommunens/landstingets sida haft stor betydelse för den enskilde. Bevarandet av akter för personer födda 5:e, 15:e och 25:e blir ett mycket litet urval i små och medelstora kommuner.

Vi anser att dokumentationen enligt LSS borde bevarats. Det handlar om dessa personers rätt att kunna ta del av dokumentationen i ett senare skede. Ofta har dessa personer stöd enligt LSS under hela sitt liv och då inträder inte gallringstvånget förrän efter personen avlidit. Dock finns ingen möjlighet för anhöriga, efter menprövning, att ta del av dokumentation kring beslutade insatser. Denna gallring sägs tjäna den personliga integriteten men vi anser att den skyddas väl av sekretesslagens regler. Gallringen gör att insynen försvinner och hur går det då med rättssäkerheten? En annan aspekt är den historiska, kommande individrelaterad forskning förhindras i och med gallringen.

Vi kan konstatera att gallringen av socialtjänstakterna, med de viktiga undantagen, har varit mycket svår att utföra. Risken är att handlingar om bland annat barns placeringar har gallrats då **en** akt har förts om hela familjer och där det ekonomiska biståndet har dominerat akten volymmässigt.

Det är intressant att ställa den etiska gallringen inom socialtjänsten mot de ökade kraven på dokumentation i skolans värld. Där ska stöd och insatser till den enskilde eleven dokumenteras. Inom det här området har ännu inget hörts om etisk gallring. Vi hoppas att vi slipper lagstiftning på området som innebär etisk gallring. Vi är övertygade om att dessa handlingar kommer att vara mycket eftersökta av den enskilde ett flertal år efter det att skolgången är avslutad.

Gallringen av LSS-akterna synes även märklig när vi nu ser förslaget till råd för patientjournaler. Där är trenden ett ökat bevarande.

Räkenskapsmaterial i socialakter

På sidan 15 skrivs om vissa beräkningar i socialtjänstens digitala personaktssystem som kan utgöra *räkenskapsmaterial* enligt lag om kommunal redovisning (SFS 1997:614) och som därför måste bibehållas minst 10 år.

I socialtjänstens digitala personaktssystem (socialregistret) utförs beräkningar som baseras på de uppgifter som klienten lämnat muntligt eller på handling. Beräkningarna ligger till grund för biståndsbeslut och utbetalningar som administreras genom systemet. Socialregistret lagrar i vanliga fall information (bokföringsinformation) om de ekonomiska transaktioner som genomförs i systemet och fungerar på så sätt som ett försystem till redovisningssystemet och som en del i redovisningskedjan.

På sid 16 skrivs om de handlingar som ligger till grund för systemberäkningarna. Dels nämns handlingar som utgör *underlag för utbetalning* vilka föreslås gallras efter 5 år alternativt bevaras (12 kap 1-2 §§ SoL). Dels är det kopior av räkningar t ex från optiker, läkare, begravningsentreprenörer m fl som utgör *underlag för beräkning* och som enligt rådet kan gallras efter 2 år. Någon bakgrund till val av gallringsfrister anges ej men det är bra med en något längre gallringsfrist (2 år) som säkerställer möjligheterna att rekonstruera biståndshandläggningen för olika syften, t ex för internkontroll.

Det är emellertid viktigt att klargöra för läsaren av gallringsrådet vad som är bakgrunden till de längre fristerna (5år) och om *underlag för utbetalning* i några delar är sk räkenskapsmaterial som enligt lag om kommunal redovisning behövs i minst 10 år för att säkerställa verifieringskedjan i biståndshandläggningen.

LSS-akter avslutade före 1 juli 2005

När det gäller de LSS-akter som avslutats före den 1 juli 2005 anser vi att varje kommun ska få avgöra huruvida gallringsbestämmelserna ska tillämpas retroaktivt, men att gallringsråden förordar ett bevarande.

Övrigt

På frågan i missivet anser vi att termen ”insatser till personer med funktionshinder” bör användas.

För FALK

Eva Karlsson
Ordförande